

vi staa overfor en begyndende indirekte Beskatning, men Situationen er den, at dette Lovforslag kommer til os som et Led i en allerede bestaaende indirekte Beskatning, som bestaar af en hel Maengde andre Led, og det gjør jelsfølgelig Situationen meget mere betænkelig. Der maatte være overordentlig stærke Motiver for Folkethinget, hvis det skulde gaa ind paa et saadant nyt Led i den indirekte Beskatning. Jeg tror, at de moralste Motiver vilde vise sig utilstrækkelige. Skjøndt der kan være enkelte Mennesker, for hvem de moralste Motiver kunne være tilstrækkelige for at faae en saadan Stat gennemført, tror jeg dog, det vistnok kun er faa, der hæve sig op til det Niveau; thi de fleste Mennesker ere saaledes indrettede, at hvis de have Valget mellem en moralst Stat og en umoralst Skattefrihed, vilde de ubetinget foretrække det Sidste. Derfor tror jeg, at skal der være Tale om, at denne Stat nogensinde skal blive til Noget, er det bedst, at vi sætte Moralens tilside; derimod kan jeg ganske vist tænke mig en Anvendelse af disse Pengene, som for mig personlig kunde indeholde en stor Tristelse til at gaa ind paa Staten, naar jeg fik tilbørlig Garanti for, at Pengene kun bleve brugte paa den Maade, og tilbørlig Klarhed over og Redegjørelse for, hvorledes de skulde bruges paa den Maade. Man har sat denne Stat, hvad ogsaa blev berørt af den foregaaende Tale, i Forbindelse med Toldloven, nemlig som en Kompensation; men denne Forbindelse vil jeg ikke være begejstret for og nogenlunde af samme Grund som den ærede foregaaende Tale, fordi en Toldkompensation vilde komme hele Befolkningen, enten den var rig eller fattig, mere eller mindre til Gode, og af samme Grund vilde jeg heller ikke være saa begejstret for en delvis Kompensation og en delvis Anvendelse af Staten til humane Formaal, og jeg vil paa ingen Maade kunne gaa med til det, som Staten ogsaa er foreslaaet anvendt til, nemlig til at lette Kommunerne deres Byrde. I den Henseende er jeg enig med det ærede Medlem fra Rallundborg (M. Sørensen), som i Tordags udtalte, at en saadan Anvendelse af Staten vilde have til Følge, at den fattige Del af Befolkningen kom til at bære nogle af de Byrder, som den mere velhavende Del af Befolkningen bærer nu. Derimod kan jeg, skjøndt jeg i faare meget er uenig med den foregaaende Tale, under visse Betingelser slutte mig til den Tanke, han fremførte i Slutningen af sit Foredrag. Hvis man kunde enes om at bruge hele Skattebeløbet alene til humane Formaal, vilde jeg ansæ det for en Forpligtelse til at tage un-

der meget nøie Overveielse, om man burde negte en saadan Stat. Den høitærede Finansminister sagde forleden Dag, da han indledede Forhandlingen om denne Sag, at han vilde ikke bruge Staten til at berige Statskassen med, og denne Udtalelse vilde jeg forjaavidt have været glad ved, hvis han havde tilføiet, at han heller ikke vilde bruge Staten til at lette Kommunerne for Byrder og heller ikke vilde bruge Staten til Kompensation paa Toldloven. Hvis den høitærede Finansminister havde udtalt, at han alene vilde bruge Staten til at fremme humane Foranstaltninger, saaledes at den fattigste Del af Befolkningen vilde faae hele Beløbet, ikke alene for det, de selv drak, men ogsaa for det, vi andre drak, saa, siger jeg, var det en grundig Overveielse værd, om man ikke burde gaa ind paa en saadan Stat. Den ærede foregaaende Tale vilde tage Staten, uden at han fik nogen Regel og Sikkerhed for, hvad Staten skulde bruges til, og deri er jeg ogsaa uenig med ham. Jeg vilde under alle Omstændigheder først se de Lovforslag, som indeholdt, hvad Staten skulde bruges til, og Reglerne for dens Fordeling. Det forekommer mig i det Mindste, at det ved denne Stat er af ganske overordentlig Betydning, hvem der hovedsagelig kommer til at bære den, og der er da ogsaa faldet adskillige Udtalelser, som jeg kan være mere eller mindre enig med. Jeg tror nok, det kan være vanskelig til at faae nogen klar Forestilling om det, men paa den anden Side tror jeg, at man i det Hele og Store dog kan faae et Slags Overblik over, hvem der særlig kommer til at bære denne Stat. Hvad den bairiske Ølstat angaar, tror jeg, det er let at sige, hvem der vil komme til at bære den, og hvem der ikke kommer til det. Jeg tror nemlig, at den bairiske Ølstat vil ikke i nogen nævneværdig Grad blive haaret af Landarbejderne. Landarbejderbefolkningen, tror jeg, er de fleste Steder saaledes stillet, at det bairiske Øl, den drikker, er ganske forsvindende. Der er vistnok Tusinder af Landarbejderne Landet over, som kun drikke en Baier en enkelt Gang om Aaret, og som de maaste oven i Købet blive trakterede med af Andre. Jeg tror heller ikke, at Husmandsstanden paa Landet og den mindre bemidlede Del af Gaardmandsstanden drikker bairisk Øl. Det er kun de mere velstaaende, nogle af de mere velhavende Bønder, der ere fulgte saa meget med Tiden, at de nu have bairisk Øl undertiden til daglig Brug i deres Hus. Den bairiske Ølstat vil særlig, hvad Landbefolkningen angaar, blive haaret af den mest velhavende Del af Landbefolkningen. Derimod vil den ganske vist